

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Szegeden, 2015. június 25. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az adócsalás büntette és más bűncselekmények miatt a vádlott ellen indított büntetőügyben a **Gyulai Törvényszék** 2014. június 4. napján kihirdetett **14.B.221/2013/54.** számú ítéletét

m e g v á l t o z t a t j a:

a vádlott adócsalás büntetéként értékelt cselekményét

4 rendbeli folytatólagosan elkövetett adócsalás büntettének [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés 2. fordulat, (3) bekezdés] és

4 rendbeli - kettő esetben folytatólagosan elkövetett - adócsalás büntettének [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés 2. fordulat, (2) bekezdés] **minősíti.**

A vádlottat **5 (öt) év gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra is ítéli.**

A szabadságvesztés végrehajtási fokozata **fegyház.**

A Debreceni Városi Bíróság 37.B.3355/2004/25. számú ítéletével kiszabott börtönbüntetés végrehajtásának elrendelésére vonatkozó rendelkezést **mellőzi.**

Egyebekben az elsőfokú ítéletet **helybenhagyja** azzal, hogy a számvitel rendjének megsértése helyesen **büntett.**

Kötelezi a vádlottat a másodfokú eljárás során felmerült **25.400.-(huszonötezer-négyszáz) Ft** bűnügyi költség megfizetésére az államnak, a Gyulai Törvényszék Gazdasági Hivatalának felhívása szerint.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S:

Az elsőfokú bíróság a vádlottat mint többszörös visszaesőt folytatólagosan elkövetett adócsalás büntette [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés 1. és 2. fordulat, valamint (4) bekezdés 1. fordulat], adócsalás büntette [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés 2. fordulat és (3) bekezdés], számvitel rendje megsértésének büntette [1978. évi IV. törvény 289. § (1) bekezdés a) és b) pont, (4) bekezdés b) pont] és magánokirat-hamisítás vétsége [1978. évi IV. törvény 276. §] miatt halmazati büntetésül 4 év 6 hónap börtönre, mellékbüntetésül 5 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a vádlott a kiszabott szabadságvesztésből feltételes szabadságra nem bocsátható. Elrendelte a Debreceni Városi Bíróság 37.B.3355/2004/25. számú ítéletével kiszabott 6 hónap, végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetés végrehajtását, rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelek irathoz történő csatolásáról, valamint a bűnügyi költség viseléséről.

A törvényszék ítélete ellen az ügyész a vádlott terhére, a kiszabott büntetés súlyosítása, míg a vádlott és védője egyezően enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést.

A fellebbviteli főügyészség az ügyész által bejelentett fellebbezést azzal a módosítással tartotta fenn, hogy indítványozta a vádlottal szemben hosszabb tartamú fegyházbüntetés kiszabását, valamint mellékbüntetésül gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozástól való eltiltást is, míg a vádlott és védője által bejelentett fellebbezéseket nem tartotta alaposnak.

A fellebbezési nyilvános ülésen az ügyész indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a tényállást 1. pontjában írt cselekményt az elsőfokú bíróságtól eltérően ne egy, hanem öt rendbeli cselekménynek minősítse. Észrevételezte továbbá, hogy a számvitel rendje megsértése helyesen büntett és nem vétség, továbbá indítványozta a jogszabályi hivatkozásoknak a tényállásból jogi indokolásba történő utalását.

Az ügyész észrevételezte továbbá azt is, hogy törvénysértően került sor a Debreceni Városi Bíróság 37.B.3355/2004/25. számú ítéletével kiszabott büntetés végrehajtásának elrendelésére, tekintettel arra, hogy a büntetés végrehajthatósága elévült, így ezen rendelkezés mellőzését indítványozta.

Összességében az elsőfokú ítélet megváltoztatására, az eltérő minősítés mellett hosszabb tartamú fegyház büntetés, hosszabb tartalmú közügyektől eltiltás és a gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltás kiszabását indítványozta, egyebekben pedig az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

A vádlott védője az enyhítés érdekében bejelentett fellebbezését akként módosította, hogy elsődlegesen hatályon kívül helyezést és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítését indítványozta.

A védő a hatályon kívül helyezés indokául arra hivatkozott, hogy a törvényszék tévesen állapította meg a tényállásban azt, hogy a vádlott tudomással bírt **(1. sz. név)**-nek a **(1. sz. gazdasági társaság)** nevében folytatott gazdasági tevékenységről, hiszen **(1. sz. név)** nem számolt el az általa, a cég nevében átvett pénzekkel. Hivatkozott arra is, hogy a vádlott a 2009. évben már börtönben volt, így a cég tevékenységében semmiképpen nem vehetett részt. Előadta, hogy **(2. sz. név)** működésével kapcsolatban a tényállás nincs felderítve, hiszen az elsőfokú bíróság nem vizsgálta, hogy a vádlott által **(2. sz. név)**-nek adott meghatalmazás nem az **(2. sz. gazdasági társaság)**-gal, hanem a **(3. sz. gazdasági társaság)**-gal kapcsolatos gazdasági tevékenységre vonatkozott, így ebben a körben a **(3. sz. gazdasági társaság)** üzletvezetőjének **(3. sz. név)**-nek, valamint szállítási ügyintézőjének **(4. sz. név)**-nek, valamint ezzel összefüggésben **(2. sz. név)**-nek a kihallgatása is szükségessé vált azzal, hogy ezen személyek kihallgatására vonatkozóan bizonyítási indítványt nem terjesztett elő. Másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítését indítványozta, a cselekmény elkövetése óta eltelt rendkívül hosszú időre, az eshetőleges szándékra, valamint arra tekintettel, hogy az adóbevétel csökkenése a minősítést megalapozó alsó határhoz közeli összegre lett elkövetve.

A másodfokú bíróság a fellebbezési eljárásban a Be. 348. § (1) bekezdése szerint eljárva a törvényszék ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbírált. Ennek során azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság eljárása során nem vétett olyan eljárási szabálysértést, amely az ítélet érdemi felülbírálatának az akadályát képezné.

A törvényszék a tényállás felderítési kötelezettségének eleget téve a vád tárgyát képező releváns tényekre a bizonyítást a megfelelő körben és mélységben felvette. Az elsőfokú eljárás keretében megnyugtatóan tisztázásra került, hogy mind **(1. sz. név)**, mind **(2. sz. név)** a vádlott tudtával folytatta a **(1. sz. gazdasági társaság)** nevében a gazdasági tevékenységet. A vádlott ugyanis az eljárás során elismerte, hogy tudomással bírt arról, hogy nevezettek a **(1. sz. gazdasági társaság)** nevében különböző ügyleteket bonyolítanak, mint ahogyan azt is, hogy ezen ügyletek

megkönnyítése céljából **(1. sz. név)-nek** és **(2. sz. név)-nek** a **(1. sz. gazdasági társaság)** számlatömbjeit átadta oly módon, hogy azoknak több, még kitöltésre nem került számlát aláírt.

Az elsőfokú bíróság ezzel kapcsolatban okszerűen állapította meg, hogy a vádlott tudata átfogta, hogy az általa képviselt társaság olyan tevékenységet folytat, amely után fizetési kötelezettsége áll fenn. Éppen ezért az a körülmény, hogy a törvényszék nem tárta fel a **(3. sz. gazdasági társaság)** és a **(1. sz. gazdasági társaság)** közötti korábbi gazdasági kapcsolatot, az ítélet megalapozottságát nem érintheti, hiszen a vád tárgyát ezek az ügyletek nem képezték.

Az elsőfokú bíróság tehát a vád szempontjából releváns tényekre a szükséges bizonyítást felvette, az ennek során beszerzett bizonyítékok között mutatkozó ellentmondásokat értékelte, és ebben a körben iratszerű és logikus magyarázatát adta annak, hogy az eljárás során beszerzett bizonyítékok közül melyeket miért vetett el, illetőleg melyeket fogadott el a tényállás alapjául.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást csupán kisebb részben kiegészítette, illetőleg helyesbítette [Be. 352. § (1) bekezdés a) pont]:

A Debreceni Városi Bíróság 37.B.3355/2004/25. számú ítéletével kapcsolatos próbaidő 2009. március 20. napjáig tartott.

A **(1. sz. gazdasági társaság)** felszámolását a Békés Megyei Bíróság 2009. augusztus 6. napján kelt és a Szegedi Ítéletábra Fpkf.I.30.514/2009/2. számú végzésével 2009. november 19. napján jogerős 6.Fpk.04-09-000338/5. számú végzésével elrendelte.

A vádlott a tényállás 1. pontjában írt magatartásával 2007., 2008. és 2009. évekre vonatkozóan munkavállalói nyugdíjjárulék járuléknemben 5.187.000,- forinttal, munkáltatói nyugdíjjárulék járuléknemben 12.983.000,- forinttal, munkavállalói egészségbiztosítási járulék járuléknemben 3.693.000,- forinttal, munkáltatói egészségbiztosítási járulék járuléknemben 3.632.000,- forinttal, munkavállalói járulék járuléknemben 859.000,- forinttal, míg munkáltatói járulék járuléknemben 1.719.000,- forinttal 2007. ében szakképzési hozzájárulás járuléknemben 383.000,- forinttal, 2008. évben szakképzési hozzájárulás járuléknemben 444.000,- forinttal csökkentette a központi költségvetés bevételeit.

A tényállás 1., 2. és 3. pontjában felsorolt jogszabályi hivatkozásokat a jogi indokolása utalta azzal, hogy a 3. tényállási pontban hivatkozott jogszabályok nem az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény, hanem a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény rendelkezései. Ezzel együtt a törvényszék által megállapított tényállás megalapozott volt és a felülbírálat alapját képezte.

A megalapozott tényállásból helyesen következtetett a törvényszék a vádlott bűnösségére, és okszerűen állapította meg, hogy a vádlott cégvezetőként tudomással bírt arról, hogy a **(1. sz. gazdasági társaság)** által a közvetítők útján folytatott gazdasági tevékenységgel összefüggésben adó- és járulékfizetési kötelezettsége van, azonban a könyvelő erre vonatkozó figyelmeztetése ellenére ezzel nem foglalkozott. Iratszerűen rögzítette azt is, hogy a vádlott nem gondoskodott arról, hogy a társaságon belül a bizonylati rend megtartásra kerüljön, illetve arról, hogy a keletkezett számlák teljes körűen eljussanak a könyvelőhöz, amely magatartásával összefüggésben kialakult állapot a **(1. sz. gazdasági társaság)** vagyoni helyzetének áttekintését megghiúsította. Okszerűen állapította meg a törvényszék azt is, hogy a vádlott 2007. év második negyedévére vonatkozóan valótlan tartalmú áfa bevallást tett, így mindezekre tekintettel helyesen állapította meg a vádlott

bűnösségét is azzal, hogy a vádlott által elkövetett bűncselekmények minősítése csak részben volt helyes.

Az elsőfokú bíróság azt helyesen állapította meg, hogy a vádlott esetében a cselekmény elbírálásakor hatályos 2012. évi C. törvénnyel megállapított Büntető Törvénykönyv nem tartalmaz kedvezőbb rendelkezéseket, így helyes volt az elkövetéskori büntető törvény alkalmazása, azonban az ezzel kapcsolatos indokolása kiegészítésre szorul.

Annak vizsgálata, hogy a vádlottra vonatkozóan az elkövetéskori, avagy az elbíráláskori büntető törvény tartalmaz-e kedvezőbb rendelkezéseket, helyesen az 1978. évi IV. törvény 2. §-án alapul.

A Btk. 396. §-ában szabályozott költségvetési csalás az 1978. évi IV. törvény 310. §-ával ellentétben immár minősítő körülményként szabályozza az üzletszerű elkövetést, így megállapítható az, hogy a cselekmény elbírálásakor hatályos büntető törvény szerint a vádlott által elkövetett gazdasági cselekmények az üzletszerűség folytán súlyosabban minősülnének. Így a vádlott esetében, ahogyan azt az elsőfokú bíróság is megállapította, az elkövetéskor hatályos büntető törvény alkalmazandó.

A tényállás 3. pontjában részletezett cselekményt, illetőleg az áfa adónemre elkövetett adócsalást a törvényszék helyesen minősítette, azonban a tényállás 1. pontjában felsorolt járulékok vonatkozásában tévedett az elsőfokú bíróság, amikor arra az álláspontra helyezkedett, hogy a hét különböző járuléknemre nézve elkövetett cselekmény 1 rendbeliként minősül. Régóta kialakult a bírói gyakorlat a tekintetben, hogy az adócsalás büntette esetén a különböző adónemekkel összefüggésben elkövetett cselekmények önálló értékelést igényelnek, az adócsökkentés mértékére a minősített eset megállapítása szempontjából az érték-egybefoglalási szabály nem alkalmazható. Az ugyanazon adónemre hosszabb időközben elkövetett megtévesztő magatartások csak a folytatólágosságtól általános szabályai szerint képezhetnek egységet, és csak a folytatólágosság megállapítása vezethet az adócsökkenések egybefoglalására. Erre figyelemmel az ítélet tábla a tényállás 1. pontjában írt cselekmények közül a munkavállalói nyugdíjjárulék, a munkáltatói nyugdíjjárulék, a munkavállalói egészségbiztosítási járulék és a munkáltatói egészségbiztosítási járulék járuléknemekre elkövetetteket, figyelemmel arra is, hogy azok havi bevallású járuléknemek voltak, az 1978. évi IV. törvény 138/A. § c) pontjára és az 1978. évi IV. törvény 12. § (2) bekezdésére is tekintettel 4 rb. folytatólágosan elkövetett adócsalás büntettének [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés 2. fordulat (3) bekezdés], a munkavállalói járulékra és a munkáltatói járulékra, a szakképzési hozzájárulásra nézve elkövetett cselekményeket pedig 4 rb., kettő esetben folytatólágosan elkövetett adócsalás büntettének [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés 2. fordulat és (2) bekezdés] minősítette azzal, hogy a munkavállalói és munkáltatói járulék havi bevallású volt, így e két járuléknemre elkövetett cselekmény minősült az 1978. évi IV. törvény 12. § (2) bekezdésére figyelemmel folytatólágosan elkövetettnek, míg figyelemmel arra, hogy a szakképzési hozzájárulás éves bevallású volt, így a 2007. és 2008. évekre vonatkozóan elkövetett cselekmény összesen 2 rendbelinek minősül. Ezen cselekmények minősítése során a másodfokú bíróság tekintettel volt az 1978. évi IV. törvény 138/A. § b) pontjában foglaltakra is.

A vádlott által elkövetett cselekmények jogi minősítésével kapcsolatban helytálló volt a fellebbviteli főügyészség azon észrevétele, amely szerint a számviteli rendje megsértése nem vétség, hanem bűntett.

Egyebekben a vádlott által elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének minősítése is törvényes volt.

Az ítélet tábla a büntetés kiszabása során értékelendő körülmények vizsgálata során mellőzte a vádlott többszörös visszaesői minőségének súlyosító körülményként történő értékelését arra tekintettel, hogy a vádlottal szemben a büntetés mint többszörös visszaesővel szemben került kiszabásra. Az alsó értékhatárhoz közeli adóbevétel csökkenés csak az áfa adónemre elkövetett, azaz a tényállás 2. pontjában írt cselekmény vonatkozásában vehető enyhítő körülményként figyelembe. Az így helyesbített bűnösségi körülményekre is figyelemmel helytállóan állapította meg a törvényszék, hogy a vádlottal szemben a büntetési célok kizárólag végrehajtandó szabadságvesztés büntetés alkalmazásával érhetőek el.

Az ítélet tábla álláspontja szerint a többszörös visszaeső vádlottal szemben alkalmazandó büntetési tételkereten belül, amely 2-től 12 év szabadságvesztés, az igen nagymértékű időmúlásra figyelemmel az elsőfokú bíróság által alkalmazott szabadságvesztés tartama arányosnak tekinthető, amelynek a lényeges súlyosítása nem indokolt. Tekintettel a vádlott többszörös visszaesői mivoltára, valamint az ezen minőségét megalapozón túli elítéléseire és a többszörös bűnhalmazatra, a törvényszék által kiszabott szabadságvesztés tartamának a lényeges enyhítésére sem kerülhetett sor.

Az elsőfokú bíróság bár 2 évet meghaladó tartamú szabadságvesztés büntetés szabott ki a többszörös visszaesőnek minősülő vádlottal szemben, a kiszabott szabadságvesztés végrehajtási fokozatát az 1978. évi IV. törvény 42. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés ellenére börtönben határozta meg azzal, hogy az 1978. évi IV. törvény 45. § (2) bekezdésére hivatkozott ugyan, azonban ítéletében az időmúláson és az általánosságban említett személyi körülményeken kívül ennek érdemi indokát nem adta.

Az 1978. évi IV. törvény (2) bekezdése szerint a büntetés kiszabásánál irányadó körülményekre - különösen az elkövető személyiségére, a bűncselekmény indítékára - tekintettel a törvényben előírtnál eggyel szigorúbb vagy enyhébb végrehajtási fokozat határozható meg.

Az időmúlás mint enyhítő körülmény a kiszabott szabadságvesztés tartamának megállapítása során már értékelést nyert, míg az elsőfokú bíróság ítélete olyan speciális személyi körülményt, avagy a vádlott személyiségével, a bűncselekmény indítékával kapcsolatos megállapítást nem tartalmaz, amely lehetővé tenné az 1978. évi IV. törvény 45. § (2) bekezdésének alkalmazását. Ezért a másodfokú bíróság megállapította, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata az 1978. évi IV. törvény 42. § (3) bekezdésére figyelemmel fegyház.

Tekintettel arra, hogy a vádlott a terhére rótt bűncselekményeket gazdasági társaság vezető tisztségviselőjeként követte el, a másodfokú bíróság őt az 1978. évi IV. törvény 56. § (1) bekezdés b) pontja, valamint (3) bekezdése és 57. § (1) bekezdése alapján a gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra is ítélte a rendelkező részben írtak szerint.

Ahogy az ügyész is észrevételezte, tévesen került sor a Debreceni Városi Bíróság 37.B.3355/2004/25. számú ítéletével kiszabott börtönbüntetés végrehajtásának elrendelésére. Az irányadó tényállásból megállapíthatóan ugyanis ezen büntetéssel kapcsolatos próbaidő 2009. március 20. napján letelt. Az 1978. évi IV. törvény 67. § (1) bekezdés d) pontja szerint a szabadságvesztés végrehajthatósága elévül az 5 évet el nem érő tartamú szabadságvesztés esetén 5 év elteltével. A 68. § (1) bekezdése szerint a büntetés elévülésének határideje a büntetést kiszabó határozat jogerőre emelkedésének napjával, ha pedig a szabadságvesztés végrehajtását felfüggesztik, a próbaidő leteltének a napjával kezdődik. Így még az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőzően, 2014. március 20. napján ezen büntetés végrehajthatósága elévült, amelyre tekintettel az ítélet tábla a büntetés végrehajtásának elrendelésére vonatkozó rendelkezést mellőzte.

Egyebekben az elsőfokú bíróság törvényesen rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelekről, illetve a felmerült bűnügyi költség viseléséről.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság bár a vádlottal mint többszörös visszaesővel szabta ki büntetését, azonban elmulasztotta az 1978. évi IV. törvény 97. § (1) bekezdésére történő hivatkozást, a tényállás 2. pontjában írt cselekmény minősítésével összefüggésben pedig az 1978. évi IV. törvény 138/A. § c) pontjára történő hivatkozást.

A törvényszéknek a feltételes szabadsággal kapcsolatos, továbbá a bűnjelekre, valamint a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezése törvényes volt.

A kifejtettekből következik, hogy a másodfokú bíróság a hatályon kívül helyezés, valamint az enyhítés érdekében bejelentett fellebbezéseket alaptalanoknak, a súlyosítás érdekében bejelentett fellebbezést részben alaposnak ítélte, és az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 372. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, egyebekben pedig a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta azzal, hogy a számvitel rendjének megsértése helyesen büntett.

A másodfokú eljárás során a vádlott kirendelt védőjének munkadíjával összefüggésben felmerülő bűnügyi költség viseléséről a Be. 381. § (1) bekezdése és a Be. 338. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

A végzés elleni fellebbezési jog kizártságának a megállapítása a Be. 386. §-án alapul.

Szeged, 2015. június 25. napján

Dr. Mezölaki Erik sk.
a tanács elnöke

Dr. Nagy Erzsébet sk.
a tanács tagja, előadó

Dr. Halász Edina sk.
a tanács tagja

A Szegedi Ítéltábla Bf.542/2014/5. számú ítélete és a Gyulai Törvényszék 14.B.221/2013/54. számú ítélete a jelen ítéletben foglalt változtatásokkal a mai napon jogerős és végrehajtható.

Szeged, 2015. június 25. napján

Dr. Mezölaki Erik sk.
a tanács elnöke